

ling at lade dette Endringsforslag møde frem, men Flertallet har naturligtvis gjort det saa meget hellere, som det anses for rigtig og nødvendigt at der er en saadan ny Paragraf optages en Bestemmelse om at Afdgangen til de lange Forpagtningkontrakter skal bortfalde. Det omhandlede Punkt har jo ikke været Gjenstand for nogen særdeles ivrig Forhandling under hele denne Sag og vil vel heller ikke blive det. Jeg selv skal kun ganske kort sige, at Udvalgets Flertals Grundbetragtning i saaa Henseende er den, at det ikke gaar an vedblivende at lade en saadan Modsigelse bestaa i vor Fæstelovgivning som paa den ene Side den almindelige lovbestemte Ordning af Fæsteforholdene og paa den anden Side Afdgangen til at kunne unddrage sig hele denne Ordning med dens mulige Byrder gjennem lange Forpagtninger. Fæstelovgivningens Opgave i det Mindste siden 1861 har jo været den at arbejde hen til at Fæstegaardene skulle gaa over til Selveiendom til deres Besiddere til Fæstebønderne, og i dette Formaalets Henseende kan det siges, at Fæstelovgivningen er bleven strengere end den tidligere har været. Men de saaledes tvivlsomt indskrænkende Bestemmelser have Godseierne nu en fuldkommen legal Berettigelse til at unddrage sig for ved at benytte den Afdgang, som Forordningen af 15de Juni 1872 § 11 og Loven af 25de Juni 1870 ombygger dem til at bortforpagte Gaardene paa lang Tid. Det er ikke her Tale om nogen Misbrug fra Godseiernes Side, de gjøre kun derved Brug af deres lovlige Ret. Egenveierne for Lovgivningens almindelige Bestræbelser, der som sagt arbejder hen til at Fæstegaardene skulle overgaa til Selveiendom, gaar det imidlertid ikke an, at man kan unddrage sig Fæstebønderens Lov ved at benytte de lange Forpagtninger. Jeg veed meget godt, at det strider imod flere høitærede Landsstingsmænds Sjæle, men atter at skulle indlade sig paa disse lange Forpagtninger, at skulle indlade sig paa at ophæve en Lov, der kun er fra 1870, og jeg tilstaa, at dette ogsaa for min egen Sjæle har haft noget Ubehageligt. Men det forekommer mig, at dette er en ganske underordnet Betragtning lige overfor den Anomal og Mod-

sigelse, der tilvisse i Dieblisset paa dette Punkt eksisterer i vor Lovgivning. Og, ligesom vi ved den Paragraf, som vi nys forlode, have anset det for nødvendigt, for at Formaalet for Fæstelovgivningen skulde kunne opnaas, at modarbejde Bestræbelser, som ikke kunde finde Sted uden Misbrug, og at udfylde et Hul i Fæstelovgivningen, saaledes forekommer det mig, at man ogsaa her kun vil vandre den selsamme Vej, idet man affjærer Anomal og Modsigelse i Lovgivningen. Vi ere heller ikke mine Herrer, hvis vi i Dag ophæve § 11 i Forordningen af 1792 og Loven af 25de Juni 1870, i Modsigelse med, hvad vi gjorde i 1870; vi vandre meget mere ganske paa den selsamme Vej. Thi det maa ikke glemmes, at Loven af 25de Juni 1870 i Virkeligheden ikke er andet end en autentisk og bekræftende Udvikling af et Rettsforhold, der tidligere forelaa ubenyttet, fra 1792 forelaa jo Loven om de lange Forpagtninger, men den var indtil den allerlidigste Tid ikke bleven brugt, førend den søgtes brugt til at komme ud af de snevære Begrændsninger, som Loven af 19de Februar 1861 lagde paa Fæsteforholdene, Begrændsninger, som denne Lov dog troede at have givet Godseierne et tilstrækkeligt Bederlag for igjennem § 2 i selve den nævnte Lov. Jeg haaber efter det Anførte, at den bittelle Sjæle af noget Ubehageligt ved nu at skulle ophæve en saadant Lov som den af 25de Juni 1870, noget maa kunne lade sig. Vi ere ikke vankelemodige ved nu at ophæve den; thi, jeg gjentager det, vi arbejder derved kun videre hen til det samme Maal, som vi arbejdede hen til i 1870. Og, forsaavidt man vil sige, at vi saa den Gang burde have gjort, hvad vi nu agte at gjøre, saa vil jeg bede erindret, at der ogsaa den Gang her i Thinget reiste sig Stemmer for, at man skulde gjøre det, og at det i alt Fald tilbørlig var en rent formel Grund, der bevirkede, at det ikke allerede da skete. — Hvad angaar Lovforslagets Tillæg, da har jeg allerede ved forrige Behandling udvillet, hvortil det vistnok var rettest, naar den Paragraf, der nu af os foreslaas paa ny optages som § 6, findes at Lovforslaget, da ogsaa at forandre dets Titel noget. Det er imidlertid efter nærmere Overveielse blevet vor Tro, at det vistnok vil